

En God zeide: Dater lichten zijn in het ritspand. -

Dit is de geschiedenis van den 4^{den} dag, de schepping van L. m. d. l. welke mededeeling niet geschiedt aan de beaunhervording van onze niemusgierigheid ontrent des zelve natuurs, maar om te doen kennen in deszelfs betrekking tot de aerde, welke ze dienen tot lichten: Hieraan hebben wij ook gewey om ons te stemmen tot lofen dank: Job zeft door zijnen geest heeft hij de hemelen versterkt. Hier wordt ons nu die verlesing medegegeeld: Het is dan ook eene grootche eene verstonnend verheering: Doch wat is die versterking bevoeden en in zegeningen voor deze wereld

1 v. 14 & 15. Een algemeen verslag. Slechts een bevel: Dater lichten zijn in het ritspand: Groezel was er gezeed: Daar zij licht: Dit verspreide licht was nu geplants in verscheidene hemelbolle, om het andere voorwerpen in rondsien aan de aerde mede te deelen, ten minsten een overzaak te zijn om het aanschouwen te maken: En zoo maakte God dit schepseel meet lichtbaar, meet van uitgebreid met hij plaat. Ste deit licht als op den Kandelav. t. w. en het ritspand deit de aerde van wind som omgeeft: Dat heeft zyn eigen glorie, doch van het zelve stant er niet dat god zeg dat het goed was: waer Schijnf. Konde, het niet dienstbaar nog was waer toe het verordent was. Dit is het gebruik voor de aerde was: i) Scheiding te maken tusschen d. n. Z. d. W. welke elkan det abris. Selen, door de vershillende Lonne stand, deszelfs opzijing moost day baren zijn om te gaem nacht, en neumat, de deszelfs traalen meet ^{met} standy deale, op de aerde voort den Lonne, naama te hare stralen Schijnf. Che rifting hebben ontsteunt de winter.

2) Zedut door de zelve tydaafpalinge, dit tot aan zonde de wereld en schep (Kommen bestaen: - Zij zijn dus tot regel en riyt snoer van handelingen, zoo zyn te voor tekenen, voor den landman om tyn as benel met te tigen: Hij zyn zekken het morgen avond word om het wecht te besprey, zoo schijnen ze op aerde en geven tekenen om onzen es ben te gette tyt te kinsen dots: Hij schijnen met vor rechtelven met vor de trosgeuten daer boten; maer ons! Hier wat is den spreuk deit gy zyne aldus gedenkt: - Hoe guden kvan en onverschouf, indien hij ons zyn licht heeft ontstoke, om e by te werkes, ^{stannee} wy den dag om het ons gegeven werk te volbrengen, we slagen, we spelen of we beurede. De lichten der Hemels tyn gezet om ons te dienen, om kaden te het toorn, en schijnen op hunne tijde: Wy zyn gezet om kals lichten in dese wereld tot glorie god en te maasten heil, als lichten te schynen: Beantwoorden wy als hij aan het einde onzer Scheypping? Zullen zy schynen voor ons, en wy niet voor god? Zullen wy sonakes kausen brand, en zyn werk niet beherligen? -

3de 16-18. De lichten der Hemels tyn alle god werken; De kon ve toont zech voor ons wy het grootste door tyn meedere nabijheid: Ze is 166 male, groter dan de aerde die wy bewonen, de heet, kate in unthylte ^{camp} voor ons oren den hemel. Een heet tyn Schouwen spel van des schepens wijsheid mag in goedheid, en van onschoufbaar met

voor ons op deze wereld... Die 3de 14 en laut overleeren den
makke der zonne te proyeeren: Die meeren dat kleine licht
heit dat grove licht, metteze staande tyjn kleynheid en gebordelicht
van wege zyn aamt en stand en belectking tot de aarde als hees-
schappij voelende in den reecht, en van wege der zelfheit tot de
aarde. - Zoo tyjn tyjn die waggelij, die die heit onleste, deent doen:
Dere tyjn niet de grovste lichten die de meeste geven hebben, maer
die et in voortvoed en getroutheit het meeste goed mede doen.

Die groot wil tyjn vordel, laat het alle die reuel tyjn v -
3.) De K. heeft die starren gemaakt: Slechts wroter hier vangesproken zoo
als tyjn zich vordel, voor het algemeene vry: Zonder mededeeching van
het onderscheid tuschen planeten vaste en staant sterren, van natu-
getal, plaats, grootte, bewegingen: de Schrifturas niet geschreven an
vra nichins gelykheid te voldoen of om ons eeny vry of eeny vreten.
Schap v. te waakt landbouw de K. Kunde, S. Kunde en te leeren,
maer met dit doebans tot god te leidn en te heilige. De de lichten wor-
dinge legde te heerschen: met als god, maer tyjn zyne Knechten:
het belectens een vordig dat tyjn licht gesten. - Zulk een hees schap:
pij te oefenen in licht te geven, en goed te doen is eene elstus-
waardige weg om te heerschen: tyjn het die achtung weg drape
die een nuttig leven, lichte, en als lichten schyne.

Wag is de mensch door de stonde al niet twe verrallen: men
bas zelfs dere schepelen als goden aan van wege de schomhed
en nuttigheid: Doch weet gy vryt een ondel vordig is, alle dage,
onder het genot dets nuttigheden te leven, Zonder de op te metten.
Voorwaas der wentelinge, vandage en nuicht mogen ons wel vryen
tot het anoyen en aurod hant sekyk altaas.

Maer weet gy wel dat de Kijfel van een morgentstar spreket,
en eenen den der gerechtigheid: Hoe lieflyk in de natuyn hoe
onantbeest, hoe vordig zalik! - niet minde is zulks vordig
vrye.

20. Vijfde dag. Hoe schoon hoe verbaasend vry de scheping
tot hiet toe, noytans metten niet van eeny schepel: Van staj
tot staj ontruidhalde Scheping; en staj staag in heest, kheid:
moeten vrye wette, meerdel worden. Vryels en vrischen
wreder beiden, in de watters vryt gebracht: de almaynting vry:
Zauk Kase in derelfte st offel vryt brang, gaensch verscheil:
lande vrytaken.

1) Laat de watern overst:
niet dat in de wuteren die teling knocht is: maer thode
alles in niet vryt brangt bevalhied dat in de wuteren, Zonder
vryt kome. de vrischen in de wuteren en de vogelen in de
Lucht. - God schep van de grove walvis en alle in teet,
in wuteren, lieht: en alle de selves soote, en vrye soote
des scheppest vryshen en almaynt is even deel in eene mies als
in ten Oliphant te bevordel: - De walvisch vryt
hiet bijsonder genoemd omdat tyjn de grovste is en staas knocht
en de omvang van staas by chaam vryt vordig vryvordig.

baart als vallende byronden in het wy; doch de
scheepselen die kleiner zyn het onopzettelick een voorul
het onkundig wy niet oprecht zyn, evenvee worden byk
zyn wanneer te teyft met wetenschap worden geleye =
slagen geschikt de godvluckende zijne schepping en zey =
tingloekende legenwerpingen te beschemen: en in
het harte hooge gedachten tot de lof god te doen opstij =
gen in godweerdende en godvruchtige genwedren.

II Nu vindes wij god zegening tot vruchtbaer ma =
king om te toonder te rids. -

Tleven is een afzemenende zakk: deszelfs kracht is met
de kracht van stenen. het is een kams de verheest te wyf
te schyn tengeroten wort, twelk zelfs voor de verheering
kan worden gebluscht: daarom maakte god niet alle
alle die byzonder soote vungediesten maatzorgde ook
ook voor de voortzetting van die byzondere geslachten. -
god zegende te en reide zylt vruchtbaer en vermening
vuldigd. - De voortzetting is als een vruchtgerette schep =
ping waarin het woord toen ^{met} gesproken zyn blyvende
kracht intvoefend: de ontzagheleke vruchtbaerheid in
vrieten en in teken voorul zoogvot, ~~Welkelyf~~ jaer op jaer
genieten is klang de vrucht van deren zegen. - Het weyden
des skidders is in zyn hand, denk aan jacob by laban. -
god betaamt de eer voor die weldaad aen den
mensch bewerden. -

(en waantick vranj toech de beesten, en elken van die zal
het te leeven; en het gevolgte des hemels zal het te leeven
geven: of symek tot de aarde, en zij zal het te leeven; ook
zullen het te de vrischen de see vertellen. Wie weet niet mit
alle deren, dat de hand des heeren dat doet? Job xii. 7-9. -
hoe jammerlyk dat in dat alles god omg met geden
ken word, en dat dere lunde predike staek tot god =
vredelende spel en vreedheid worden misbrukt

v=24-26. Hier is het eerste deel van het derde daegwerk.
de see was vol van vlesch, de lucht was zien vungevogelte,
nu word de aarde vervuld mit vee, twild gedieste,
en kimpend gedeste nu harsenard: Op de zelfde wyse
beval god dat mit de aarde zow voortkomes al dit
gedieste: de deren word dus van uit de stude aarde
gemaakt: zyn bevel bracht die verscheidenheid dat wordre

leven voort, niet alleen dat gevoelige leven, maar
 ook begiftigd met een diep, ik begrip en ver-
 daar wij ons zoo weinig kennen van den Heer
 dat niet verdel geeft den de gevoelige in donkteren
 van buiten aan hemer's Zaken: Twelk echter hoe
 wonderlyk ^{en inderlyk} uitblyft is van alle redelyk gevoel
 van verantwoordelykheid. Wonder de schepping ook
 verband tot des zelfs zondelike vertheidigheid in naturen
 in dwelinden of nuttigheid ^{en het wonderlyk en verlykt} In dat alles blifft Sma-
 kes wijsheid: doch ook al dit schepsel tucht als in
 basus wordt ^{ende van wege de zonden, en van vlye}
 verlanzen na de vrijmaking van de slaven, zij tritote
 Zonde geboren: verlanzen na de openbaring de Kunderen
 40:25.

§ 26-28 We hebben wij het tweede deel van den 2^{den} dag
 de schepping des menschen, twelk wij zigen, en daerom over-
 wagen ons er op te letten om ons zelve te leere kennen.

Letten wij daar op
 1° Dat wij het laatste van alle gemaakt zijn, opdat wij geen medelid-
 pers God in dat wek mochten kinnen geticht word: die 8° Gray
 bij Job 38: 4 Waar waart gij toe. Als de gronde moet blyve
altd een bron van vernedering: noytans het was voor hem
beide een led en quade het laatste gemaakt te worden, hierin
werd hy gekroond het voorname werk te zyn en bovendien
hy werd niet geplaatst in een vett en ledy hild maar
moet dadelyk de goedheid zyns makers genieten: Dadelyk
was voor hem de geheele schepping daer te beschouwing
blifft geteld om er vermaakt en genot in te hebben
God bemant zich wel met de plaats en ons hursche
wij bewonen en heeft het wel goedgemaakt, een ruide
die moegen van geboen
God wylt gaat ook in wy daer over.

door vele werken de plaats onaan gemaken door
 dit is niet goet schuld. vulheid traegheid: het beken
 niet in rijkdom. doch is te geen god op aarde geeft te ge-
 nieten verstandig en niet smaakt aente winder.
 God geeft groene lesmer gewey maar 1 menschen schuld
 word nider 8° zyn huf off huf an de de thete ten laet brande.
 daar hy loch weleer brantte kon vint: God doet de grond wel met
 grouse bloemen doch het is zyns schuld in dien 8° slechte zand of moer
 der en styt te vintem zyn heeft. In twi: hulle. en en beschouwt door

1° Dat wij het laatste van alle gemaakt zijn, opdat wij geen medelid-
 pers God in dat wek mochten kinnen geticht word: die 8° Gray
 bij Job 38: 4 Waar waart gij toe. Als de gronde moet blyve
altd een bron van vernedering: noytans het was voor hem
beide een led en quade het laatste gemaakt te worden, hierin
werd hy gekroond het voorname werk te zyn en bovendien
hy werd niet geplaatst in een vett en ledy hild maar
moet dadelyk de goedheid zyns makers genieten: Dadelyk
was voor hem de geheele schepping daer te beschouwing
blifft geteld om er vermaakt en genot in te hebben
God bemant zich wel met de plaats en ons hursche
wij bewonen en heeft het wel goedgemaakt, een ruide
die moegen van geboen
God wylt gaat ook in wy daer over.